

Кадр ортидаги хизмат

17:00 / 20.08.2022 8423

Бир кичик қишлоқда кекса тикувчи яшар эди. У жуда чиройли либослар тикар ва қиммат нархда сотар эди. Бир куни ҳамқишлоқларидан бўлган фақир киши тикувчининг олдига келиб: «Сиз бу ҳунарингиз ортидан кўп пул топасиз. Нега қишлоқдаги фақирларга ёрдам бермайсиз? Анави қассобни қаранг, пули кўп бўлмаса ҳам ҳар куни фақирларга текинга гўшт беради», деди.

Тикувчи индамай табассум қилди-да, фақирнинг сўзларига эътибор бермади. Фақир киши тикувчининг олдидан кайфияти бузилган ҳолда чиқиб: «Тикувчи бой, лекин бахил», деган гап тарқатди. Одамлар тикувчига турли маломат тошларини отдилар. Орадан бироз вақт ўтиб, тикувчи касал бўлиб қолди. Ҳамқишлоқларидан ҳеч ким уни кўргани келмади, натижада у ёлғиз ҳолда вафот этди.

رَفِكَيْهِ وَمَا لَكُمْ ذِكْرًا لَوْلَا أَرْسَلْنَا بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مُمْطِرًا فَذِكْرُنَا لَعَلَّكُمْ تَهْتَكُونَ
رَبِّ بَخَّ نُوَلِّمَعَتِ أُمَّبُ لَلْأَوْ مَكَّتِ أَيْسَى س ن م م ك ن ع

Садақаларни ошкор қилсангиз, бу қандай ҳам яхши! Агар уларни махфий қилсангиз ва фақирларга берсангиз, бу сиз учун яхшидир. Сиздан ёмонликларингизни кетказадир. Аллоҳ қилаётган амалларингиздан ўта хабардордир», дея марҳамат қилган (Бақара сураси, 271-оят).

Ушбу ояти каримада садақани ошкора қилиш ҳам, махфий қилиш ҳам мақталмоқда. Бу ҳақдаги бошқа оят ва шаръий далилларни жамлаб, ўрганиб чиққан уламоларимиз хулоса қилиб айтадиларки, «Садақа фарз бўлса, уни ошкора қилиш яхши, чунки бу ҳолда Аллоҳнинг амрига итоат ошкора кўринадиган ва мазкур садақадан унга ҳақдор бўлмаган кишиларга ҳам тушиб қолиши мумкинлигининг олди олинади. Агар садақа ихтиёрий бўлса, у махфий қилинган яхши. Риёдан ва манманликдан узоқда бўлинади». Ояти каримада:

«Садақаларни ошкора қилсангиз, бу қандай ҳам яхши!» – дейилганида фарз садақалар кўзда тутилган.

«Агар уларни махфий қилсангиз...» – дейилганида ихтиёрий садақалар кўзда тутилган.

«... ва фақирларга берсангиз, бу сиз учун яхшидир».

Яъни, садақанинг энг ҳақдори камбағал-фақир кишилардир. Ислолда садақанинг жорий қилиниши ҳам ўша тоифанинг ҳимояси ва ёрдами учун бўлган.

Садақа қилиш хоҳ ошкора бўлсин, хоҳ махфий бўлсин, доимо ўз эгасига фойда келтиради, унинг гуноҳлари ювилишига сабаб бўлади:

«Сиздан ёмонликларингизни кетказадир».

Бу ваъда ўз навбатида кишиларнинг қалбини ларзага солади, улардаги тақво ҳиссини ортттиради.

«Аллоҳ қилаётган амалларингиздан ўта хабардордир».

Ҳар бир амалингизга ўзига яраша мукофот ёки жазо беради.

Абдуллоҳ ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ушбу ояти кариманинг тафсирида қилинган ривоятда у киши айтадиларки:

«Аллоҳ таоло ихтиёрий садақада махфийликни жорий қилган. Бу борада махфийси ошкорасидан етмиш марта кўп савобга эга бўлади. Фарз садақанинг ошкорасини махфийсидан йигирма беш марта афзал қилган».

Маълумки, инсон ўзи топган мол-мулкдан ўз ихтиёри билан бошқа кишиларга садақа қилиши осон эмас. Бунинг учун доимий равишда тарғибот олиб бориб, одамлар қалбидаги бахиллик, молга бўлган ҳирс туйғуларини йўқотиш керак бўлади. Иккинчидан, сахийлик даражасига етганларида риёкорликни йўқотиш учун ҳаракат қилмоқ лозим бўлади. Ҳаётий тажрибада ҳам мол сарфлашни йўлга қўйишдан кўра, риёдан қочишни йўлга қўйиш қийин экани кўрилган. Кишиларда қилган садақасини, яхшилигини одамлар билишини хоҳлаш табиати кучлидир.

Фойдаланилган манбалар:

«Тафсири Ҳилол»

«Ҳар куни сизни қизиқтирадиган маълумот» саҳифаси

Нозимжон Ҳошимжон таржимаси

Хуршид Маъруф тайёрлади